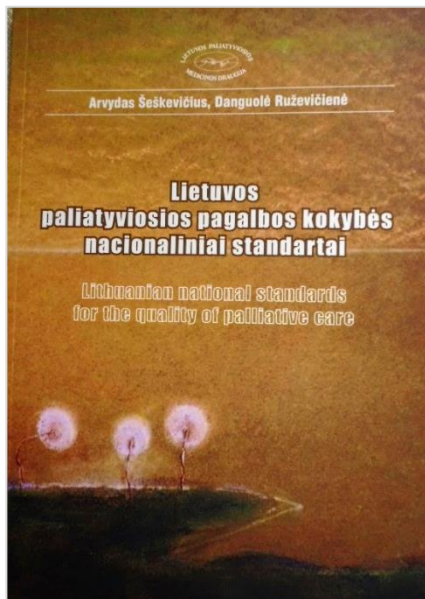

Lietuvos paliatyviosios pagalbos kokybės nacionaliniai standartai

Arvydas Šeškevičius

Lietuvos paliatyviosios medicinos draugijos prezidentas

Abstract. A standard is a normative document that is prepared, adopted, and approved by competent organisations, sets norms, requirements, rules suitable for multiple use, general principles, or characteristics, and is intended to introduce optimal procedures in a certain field. Standards used in medicine set strict boundaries and clear indicators of how to meet a patient's needs. They define how everything has to be organised to provide quality services. In addition, standards also define accessible, timely, equitable, complete, effective, reliable, and safe healthcare that meets quality requirements and is provided in the areas of disease prevention, diagnostics, treatment, nursing, and rehabilitation. The quality policy covers professional and administrative services. Lithuanian national standards for the quality of palliative care are designed to ensure appropriate and high-quality palliative care services and to improve and develop them in order to meet the expectations of patients and their relatives. Quality standards contribute to the preparation and implementation of the strategy for the development of the healthcare at the national level, the setting of health priorities and goals, and national coordination of personal healthcare services. In addition, they may serve as reference for the Ministry of Health. Quality standards have indisputable benefits for palliative care institutions as they help optimise the internal structure of operations, improve the process of the activity and work organisation, clearly define the powers of each employee, increase employee motivation and responsibility, improve the internal discipline and staff interaction at palliative care institutions, reduce errors, and improve working conditions, thus helping an organisation become an integrated system that ensures the provision of quality services to patients and their relatives. Individual chapters of the quality standards set out the principles, indicators, and requirements of palliative care, which together form an integrated system of quality. Interacting principles include the availability, goals, and continuity of palliative care, safety and infection control, medical measures, ethics, values and the expression of spirituality, and a multidisciplinary team focused on the patients and their loved ones. These principles and indicators ensure high professionalism, minimal risk to patients, and more effective improvement of healthcare services. For an objective evaluation of the effectiveness of palliative services, standardised scales and questionnaires are provided in the appendix. Many European countries have their own national quality standards for palliative care, which are revised every few years. Lithuanian quality standards for palliative care are the first document regulating the quality of palliative care in our country. The managing bodies of palliative care institutions, by demonstrating leadership to realise their vision, mission, and strategic directions, understanding quality as a core value and basis for action as well as an unconditional commitment to themselves and the patients, and by planning and implementing actions on possible risks, undertake to create a functioning system that implements, controls, and improves the institution's processes in the areas of quality and patient safety. The book is aimed at service providers, health policy makers, all stakeholders, and decision makers. These first Lithuanian quality standards for palliative care have been adopted as national.

Standartas (angl. *standard* – norma, pavyzdys) – kompetentingų organizacijų parengtas, priimtas ir patvirtintas normatyvinis dokumentas, nustatantis normas, reikalavimus, daugkartiniam naudojimui tinkamas taisykles, bendruosius principus arba charakteristikas, ir yra skirtas tinkamai sutvarkyti tam tikrą sritį.

Medicinoje naudojami standartai nustato griežtas ribas ir aiškius rodiklius, kaip patenkinti paciento poreikius. Standartai apibrėžia veiklos organizavimo principus, kad būtų įmanoma teikti kokybiškas paslaugas. Taip pat padeda užtikrinti prieinamumą, laiku suteikiamą, lygiateisišką, visavertę, efektyvią, patikimą ir saugią paliatyviąją pagalbą. Kokybės politika apima administracines ir sveikatos profesionalių teikiamas paslaugas.

Lietuvos paliatyviosios pagalbos kokybės nacionaliniai standartai (toliau – kokybės standartai) skirti užtikrinti tinkamas ir kokybiškas paliatyviosios pagalbos paslaugas, jas tobulinti ir plėtoti, kad būtų patenkinti pacientų ir jų artimųjų lūkesčiai.

Lietuvos paliatyvosios pagalbos kokybės nacionalinių standartų autoriai prof. Arvydas Šeškevičius, LSMU profesorius, ilgametis Lietuvos paliatyvosios medicinos draugijos prezidentas, Danguolė Ruževičienė, Vaikų skausmo ir paliatyvosios pagalbos klinikos vyresnioji gydytoja; Vaikų ligoninė, VŠĮ Vilniaus universiteto Santariškių klinikos filialas

Nacionaliniu lygmeniu kokybės standartais remiamasi, rengiant ir įgyvendinant sveikatos priežiūros plėtros strategiją, nustatant sveikatos prioritetus ir tikslus, jie parankūs nacionaliniam asmens sveikatos priežiūros paslaugų koordinavimui, taip pat praverčia kaip patariamoji funkcija Sveikatos apsaugos ministerijai.

Kokybės standartų taikymas teikia neginčijamą naudą paliatyviają pagalbą teikiančioms įstaigoms: padeda optimizuoti vidaus veiklos struktūrą, tobulinti veiklos procesą ir darbo organizavimą, aiškiai apibrėžti kiekvieno darbuotojo įgaliojimus, didinti darbuotojų motyvaciją ir atsakomybę, pagerinti įstaigos, teikiančios paliatyviają pagalbą, vidaus drausmę ir darbuotojų tarpusavio sąveiką, sumažinti galimų klaidų skaičių, pagerinti darbo sąlygas. Standartais besivadovaujanti organizacija tampa vientisa sistema, užtikrinanti pacientui ir jo artimiesiems kokybiškas paslaugas.

Atskiruose kokybės standartų skyriuose išdėstyti paliatyvosios pagalbos principai, rodikliai ir reikalavimai, kurių visuma formuoja vientisą kokybės sistemą. Tarpusavyje sąveikaujantys principai, t. y. paliatyvosios pagalbos prieinamumas, tikslai, tęstinumas, saugumo ir infekcijų kontrolė, medicinos priemonės, etika, vertybės ir dvasingumo raiška, orientuota į pacientą ir jo artimuosius, parama daugiadalykės komandos nariams, paliatyvioji pagalba vaikams, užtikrina aukštą profesionalumą, minimalią riziką pacientams ir geresnes sveikatos priežiūros paslaugas. Siekiant objektyviai įvertinti paliatyviųjų paslaugų efektyvumą, naudojamos standartizuotos skalės ir klausimynai pateikiami priede.

Daugelis Europos valstybių turi nacionalinius paliatyvosios pagalbos kokybės standartus, kurie yra peržiūrėti kas kelerius metus. Lietuvos paliatyvosios pagalbos kokybės nacionaliniai standartai yra pirmasis toks dokumentas, reglamentuojantis kokybiškos paliatyvosios pagalbos standartus mūsų šalyje.

Paliatyvosios pagalbos institucijų vadovybė, demonstruodama lyderystę ir siekdama įgyvendinti savo viziją ir misiją, strateginės veiklos kryptis, kokybę suprasdama kaip pamatinę vertybę ir veiklos pagrindą, besąlygišką įsipareigojimą sau ir pacientams, planuodama ir įgyvendindama veiksmus dėl galimų rizikų, įsipareigoja sukurti veikiančią sistemą, kuri vykdytų, įgyvendintų, kontroliuotų ir tobulintų įstaigos procesus kokybės bei pacientų saugos srityse.

Knyga skirta sveikatos paslaugų teikėjams, sveikatos apsaugos politikams, visoms suinteresuotoms šalims ir sprendimus priimantiems atsakingiems asmenims bei studentams ir rezidentams.

Šie Lietuvos paliatyvosios pagalbos kokybės standartai priimti kaip nacionaliniai.